

„Visuotinė lietuvių enciklopedija“

„Velykų tradicijos Lietuvoje“

VELYKŲ TRADICIJOS LIETUVOJE

Velykų švenčių ciklas prasideda Verbų sekmadieniu. Didįjį ketvirtadienį būdavo tvarkoma sodyba ir jos aplinka, namai, paruošiama daugiau pašaro gyvuliams, vakare visa šeima išsimaudydavo pirtyje arba kubile. Didįjį penktadienį laikytasi vadinamojo sauso pasninko (nevalgta mėsinių ir pieniškų valgių).

Didįjį šeštadienį, auštant, dažniausiai paaugliai eidavo į bažnyčią parnešti tą rytą pašventintos ugnies ir pašventinto vandens. Ugnį, kad neužgestų, nešdavo medžio kempinėje (pintyje). Tą dieną šventinta ugnimi virdavo ir kepdavo Velykų valgius, dažydavo ir margindavo kiaušinius. Daugelis dalyvaudavo Velyknakčio pamaldose.

Velykų rytą pirmiausia būdavo valgomi margučiai (vaikai jų rasdavo prie lovos esą atneštų Velykų bobutės; visi eidavo muščių – bandydavo, kurio margutis stipresnis), paskui šaltiena, kumpis, dešra, pyragas.

Vaikai eidavo velykauti – prašyti margučių. Jaunimas pavakare susirinkdavo pažaisti margučiais (eidavo muščių arba ridinėdavo). Dzūkijoje iki aušros jaunimo būreliai (lalauninkai), sveikindami šeiminius ar prašydami dovanų, vaikščiodavo pakiemiais.

Velykų antrąją – vadinamąją linksmybių – ir Velykų trečiąją – vadinamąją ledų – dieną būdavo šlakstomasi vandenių, supamasi, kad geriau derėtų javai, jų neišmuštų ledai, nebūtų audrų.

Iki 20 amžiaus vidurio daug senovinių Velykų papročių (laistymasis, lalavimas, velykavimas) išnyko. Iki 21 amžiaus pradžios išliko margučių marginimo, kai kur jų ridinėjimo, Velykų pusryčių tradicijos.